

Examenbespreking pilot maatschappijwetenschappen vwo

26 mei 2015

Aanwezig: 5 docenten, 4 Cito/CvTE personen, 1 LIO, 2 SLO

Opmerking: Het antwoordmodel van het CvTE is bindend.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel.

Het verslag geeft slechts de discussie weer die gevoerd is over de mogelijke antwoorden.

Algemeen beeld van het examen

- Maitje van een leerling: klacht erover ingediend bij Laks: veel te lang, veel stress daardoor, vragen overgeslagen. Anderen bevestigen dit.
Bij de laatste vragen is dat zeker te zien. Dat houdt **niet** in dat de laatste vragen soepeler nagekeken gaan worden! Bekeken zal worden hoeveel leerlingen niet het einde hebben kunnen maken.
>>Graag aankaarten bij CvTE
Het examen was te lang en teveel.
- Meer conceptcontext vragen dan vorig jaar, niet heel spannend. Jammer het onderwerp over het ontstaan verzorgingsstaat, ook al een domein bij maatschappijleer met daarin ook nog veel geschiedenis.
- Wel zijn bepaalde vragen dit jaar goed discriminerend.
- Duidelijke degelijke vragen, ook niet zo'n moeilijke vragen.
- Soms veel herhalingen (4x instituties, etc, 2x macht).
- De vragen sluiten wel aan bij de toetsvragen die pilotdocenten zelf afnamen. Een pilotdocent mist betoogvraag.
- Verzoek om de e-mails die pilotdocenten onderling naar elkaar stuurden over het pilotexamen door te sturen naar Victor Gijssels en SLO.
- Kwestie Dalton lyceum. Leerlingen kregen daar het reguliere examen voor zich i.p.v. het pilotexamen. Het gemaakte examen is ongeldig verklaard, alle leerlingen moeten nu meedoen aan het tweede tijdvak. Er is geen derde tijdvak gemaakt, dus leerlingen die daar wel gebruik van willen maken, moeten mondeling gaan doen bij een andere pilotdocent.

Opgave 1 Kroatië toegetreden tot de EU

1	<p>Soevereiniteit hoeft niet genoemd te worden, staat tussen haakjes. Geweldsmonopolie wordt ook genoemd. Sommige wel goedgekeurd (het is een element van het kernconcept staatsvorming). Gaat hier niet alleen om kernconcept staatsvorming, maar om hele paragraaf in de syllabus.</p> <p>Er wordt onduidelijkheid geconstateerd tussen de definitie van het kernconcept en deze syllabustekst.</p> <p>Moet de definitie gegeven worden alleen als er kernconcept ervoor staat? Onduidelijk</p> <p>Hier is geen heldere richtlijn vooraf over gegeven. Vorig jaar werd gemeld dat bij vwo niet het woord kernconcept geplaatst zou worden, vanuit het idee dat vwo leerlingen die wel zouden kennen. Bij havo wel.</p> <p>→ Graag aankaarten bij CvTE</p> <p>Vraag 1</p> <p>De opdracht om in de uitleg gebruik te maken van twee kenmerken van staatsvorming, vatten leerlingen op als twee kenmerken uit de definitie van het kernconcept</p>
---	--

	staatsvorming (zie algemene aanwijzing). Vraag hoe konden leerlingen weten dat het hier niet om het kernconcept staatsvorming ging?
2	Het gaat hier om politieke institutionalisering
3	Moet je alle theorieën kunnen herkennen in teksten? Is dat wel mogelijk om te achterhalen van waaruit de schrijver van de bron dacht? Het is nu voorzichtig geformuleerd: hij lijkt impliciet uit te gaan van Realisme niet goed gerekend. Je moet uitgaan van gedachtegoed van Pusic. Soms geven leerlingen niet hele citaten...
4	Leerlingen vergeten afhankelijkheidsaspect bij globalisering. Is binding ook goed? Ja, indien goed onderbouwd. Moeite met dit geformuleerd hoofddoel, dat is toch vrede!!!! Oprichting had dit als doel. Vrede goed gerekend als hoofddoel. → Graag aankaarten bij CvTE Vraag 4 Correctiemodel is niet goed. Het hoofddoel van Europese samenwerking was het handhaven van de vrede, niet het vergroten van de welvaart.
5	Kunnen ook andere kenmerken noemen, langere maatschappelijke geschiedenis
6	Idee van 6 en 7 leuk, maar 7 niet goed.
7	Bezwaar tegen deze vraag, macht van Kroatië is binnen eigen land afgenomen niet binnen Europa. Antwoordmodel niet goed. Zaak voor tweede correctie. Moet je twee keer definitie van macht opnemen? De vergadering vindt het te verdedigen om het te accepteren als het er één keer staat. Cito kijkt naar deze vraag. Als ander land een wet waar Kroatië belang bij heeft dwarsboomt hebben ze minder macht. → Graag aankaarten bij CvTE Vraag 7 In de vraag gaat het om de macht van Kroatië die is afgenomen binnen de EU, maar in het correctiemodel staat in het voorbeeld van een juist antwoord dat de macht binnen het eigen land is afgenomen. Dat sluit niet aan op de stelling.
8	(Rol van) Dominee en koopman goed gerekend, als er uitleg bij staat.
Opgave 2 Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving	
9	Lastig, wat is ideologisch? Moet je alle kenmerken van een ideologie terug zien? Geen leerling meldt dat het geen samenhangend geheel is. Als je echt op de definitie gaat hangen, moeilijk te verdedigen. Antwoordmodel geeft veel ruimte. Het gaat hier om een ontwikkeling die gaande is.... Als je wel een ideologische uitspraak vindt hoeven niet beide elementen genoemd te worden, maar één ervan. In ieder geval moet één van de elementen uit de definitie terug komen.
10	Leerlingen hebben problemen met het tweede streepje. Verwijzing naar 5 regels in de tekst is heel strak. Geen leerling zal het zo uitgebreid beschreven hebben. Ook bij tweede streepje gaat het over de 5 regels uit de tekst. Had er wel bij moeten staan. Tekst erboven is er al een samenvatting van. Als leerling maar ingaat op notie van bezuiniging
11	--
12	Charitatieve samenleving kennen leerlingen niet, halen dit door elkaar met verzorgingsstaat. Niet bij alle scholen een probleem. Sociaal instituties lijken hier meer sociale instellingen. Maakt vraag lastiger. Tweede bolletje wordt niet gevraagd. Ze gebruiken bij eerste bolletje al een deel van de kernconcept definitie. Cito: hier geldt algemene regel dat altijd elementen

	uit definities gebruikt moeten worden. Leerlingen noemen kerk als sociale institutie.
13	--
14	Sommige leerlingen dachten dat ze in zowel tekst 5 als tekst 6 paradoxen moesten zoeken.
15	Moeten alle 3 de onderdelen uit het antwoordmodel genoemd worden? Ja. In laatste denkstap zitten al 3 zaken. Komt letterlijk uit 16.1.1. Lastige vraag. Welvaart als voorwaarde voor betaalbaarheid, niet genoemd door leerlingen.
16	Meest lastige vraag om na te kijken. Antwoord van leerlingen soms creatiever. Niemand noemde vakbeweging, wel secularisatie, polderen. Bij deze vraag zit het gebruik van definities in de weg. Is een interessante vraag, kladblaadje bij nodig om van ingrediënten een samenhangend verhaal te maken. Dat kost teveel tijd op examen. Vreemd dat vakbeweging genoemd moet zijn, terwijl leerlingen best goede antwoorden geven. Leerlingen noemen als voorbeeld van sociale verhoudingen: door democratisering meer mensen macht, arbeiders in parlement, sociale wetgeving daardoor verzorgingsstaat, maar één punt. Cito: onderscheid tussen sociale en politieke verhoudingen zou duidelijk moeten zijn, dat moeten ze weten.
17	Confessioneel staat niet in de syllabus; wel in de toelichting. Staat in syllabus bij ontwikkelingssamenwerking (10.2.3), Naastenliefde ook goed; is indirect van toepassing.
18	--
19	Niet aangeleerd in lessen, statistische significantie heftig begrip om uit te leggen in examen. Staat niet in deze syllabus. Leerlingen toch wel goed gemaakt. Wel soepel nagekeken. Als leerlingen vergelijking maken tussen kolommen, dan kan dat ook goed zijn. Andere hypothesen zijn dus ook goed. Soortgelijke vraag vorig jaar. Derde bolletje: mag je ook andere concrete gegevens (dan vrijwilligerswerk) noemen uit de tabel. Mee akkoord. Leuke vraag die niet in reguliere examen voor kan komen
20	Is vrijwilligerswerk een sociale institutie? Ja. Ook samenwerking is goed (mits uitgelegd)
21	Causaal verband: significantie geeft sterkte van het verband aan maar een derde interveniërende variabele zou er ook een rol in kunnen spelen. Cito: onderzoekers naar gekeken en die vonden wel causaal verband het meest aannemelijk. Maar het antwoord van een niet causaal verband mag ook. Bèta leerlingen noemen wel de derde variabele en spreken van 'correlatie', dat is goed. Positief getal en negatief getal dus geen causaal verband?
22	Is sociale ongelijkheid ook goed? Ja
23	Leerling vergeet het kernconcept te noemen, misschien dit volgende keer opnemen in vraag. In vr 23 en 24 misten ze punten. Gebruik de tabel: moet je dan expliciet gegevens noemen? Nee.
24	Jammer keurslijf van kernconcepten bij hoofdconcepten, leerlingen zijn creatiever.
25	2 bronnen moeten ze bestuderen voor weinig punten. Havo vraag
	Opgave 3 Sport in de samenleving
	13 van 68 punten, telt zwaar terwijl leerlingen er weinig tijd voor hadden.
26	Rijtje van functies is een detail. Weet je dat niet dan ga je de mist in. 4 punten veel. Hebben docenten hen niet aangeleerd. Kan helpen om niet pilotdocenten te laten zien dat ook deze kennis uit reguliere programma erin staat. Mag een leerling een kernconcept twee keer gebruiken? Bij beide functies? Als uitleg klopt, wordt niet uitgesloten door het antwoordmodel. Als je verkeerd kernconcept hebt, uitleg goed, fout rekenen.
27	Makkelijke vraag
28	De aanduiding 'meest negatief', moet niet zo absoluut genomen worden; opleidingsniveau

	ook negatief, omdat er een aantal negatief zijn. Deelname aan sport “hoog gewaardeerd goed”, weten leerlingen niet, staat in definitie sociale ongelijkheid.
29	Waarom deze vraag 1 punt en 26 vier? Het kernconcept staat niet in vraag. Dus schrijven leerlingen heel korte antwoorden ook door tijdsnood. Voorstel toch strak nakijken. Er is later te zien hoeveel leerlingen geen antwoord gegeven hebben. Kan correctie komen via n-term
30	Leerlingen: alleen begrip betrouwbaarheid en representativiteit uitgelegd, is goed.